

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Teleba Vladislav în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 martie 2018, în cauza penală în privința lui:

*Mutruc Alexandru Xxxxx, născut la
xx.xx.xxxx, originar și locuitor în Xxxxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 19.05.2017 – 29.09.2017;

Instanța de apel: 29.11.2017 - 21.03.2018;

Instanța de recurs: 09.07.2018- 01.08.2018,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoreiei Drochia, sediul Central din 29 septembrie 2017, *cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală*, Mutruc Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de 4 (patru) ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate lui Mutruc Alexandru a fost suspendată condiționat pe termen de 2 (doi) ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Mutruc Alexandru, la 21.03.2017, în jurul orei 08.40, conducând conform direcției de deplasare autoturismul de model „Nissan Maxima”, cu numărul de înmatriculare XXX xxx, pe traseul R-12 în direcția mun. Bălți, deplasându-se cu o viteză mai mare de 50 km/h pe strada centrală a satului Pelenia, raionul Drochia, nu a întreprins măsurile ce se impun pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, viața și sănătatea participanților la trafic, și cu partea frontală a autoturismului nominalizat a tamponat-o pe Gheorghită Margareta, care în acel moment traversa strada, în rezultatul cărui fapt ultima a decedat.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 38 din 21.03.2017: „Moartea cet. Gheorghită Margareta a survenit în rezultatul traumei vertebro-medulare închise cu fracturi tasate C2-3 cu lezarea măduvei spinării, și hemoragiilor subdurale și

intramedulare, care puteau fi cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, și se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață și sunt caracteristice unui accident rutier.”

3. Sentința a fost contestată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care lui Mutruc Alexandru, în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a-i stabili pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 4 ani, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de conducerea mijloacelor de transport pe termen de 3 ani și conform art. 90 Cod penal a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probă de 2 ani.

În susținerea apelului, procurorul a indicat că deși că instanța just a stabilit circumstanțele cauzei, a dat o apreciere veridică probelor administrate pe parcursul urmăririi penale în ședința de judecată, corect a calificat faptele incriminate inculpatului, însă neîntemeiat a aplicat prevederile art. 79 Cod penal, nestabilindu-i pedeapsa complementară obligatorie stabilită de lege. Astfel, neaplicarea pedepsei complementare obligatorii, nu era condiționată de careva circumstanțe excepționale ale cauzei.

Apelantul a menționat că căința sinceră și recunoașterea vinei în infracțiunea comisă, caracteristica pozitivă de la locul de trai, faptul că are nevoie de mijlocul de transport pentru a se deplasa la serviciu nu pot fi apreciate ca circumstanțe excepționale ale cauzei care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei. Aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal în privința inculpatului nu este corectă, nefiind suficientă pentru corectarea și reeducarea lui Mutruc Alexandru în scopul prevenirii comiterii altor infracțiuni. Neaplicarea pedepsei complementare obligatorii față de condamnat poate fi considerată neadecvată și nu va contribui la atingerea scopului pedepsei penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 martie 2018, s-a admis apelul procurorului ca fiind fondat, s-a casat parțial sentința în latura stabilirii pedepsei și s-a pronunțat o hotărâre nouă, potrivit căreia:

Lui Mutruc Alexandru, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 4 (patru) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 (trei) ani.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe termen de probă de 2 (doi) ani.

În rest dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1. Făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală și cercetate de către instanța de fond, Colegiul a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Mutruc Alexandru în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, *încălcarea regulilor de securitate a circulației*

sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

De asemenea, Colegiul a considerat că instanța de fond corect a aplicat pedeapsa închisorii și a suspendat condiționat executarea acesteia, precum și a soluționat chestiunea privind corpurile delictive.

Stabilind pedeapsa inculpatului, instanța de fond a ținut seama de lipsa circumstanțelor agravante, de comiterea unei infracțiuni grave din imprudență, de acceptarea de către inculpat a procedurii simplificate de examinare a cauzei în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, de recunoașterea deplină a vinei, de contribuirea la descoperirea infracțiunii, de căința sinceră, de caracteristica pozitivă de la locul de trai, de lipsa evidenței la medicul narcolog și psihiatru, de lipsa anterioarelor conflicte cu legea penală, de prezența părinților în vârstă pe care-i întreține, de prezența unei ocupații și loc de muncă, de comportamentul inculpatului până, în timpul și după comiterea infracțiunii, de conștientizarea esenței și gravității acțiunilor sale, de consecințele infracțiunii exprimate prin moartea unei persoane, de recuperarea daunelor cauzate prin infracțiune.

Cât ține de excluderea pedepsei complimentare sub formă de privarea de dreptul de a conduce vehicule, Colegiul a considerat că aceasta a fost exclusă fără prezența unor motive legale și de fapt, nefiind prezente careva circumstanțe excepționale, fiind efectuată cu interpretarea în mod greșit și eronat a normelor de drept penal, procesual-penal ce țin de aplicarea pedepsei complimentare și individualizarea pedepsei, precum și practica judiciară în acest sens, și ca consecință i-a stabilit inculpatului o pedeapsă nejustificată în raport cu fapta și efectele ei.

Colegiul a reținut că motivarea instanței în ce privește necesitatea aplicării art. 79 Cod penal, cu înlăturarea pedepsei sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport în privința lui Mutruc Alexandru, contravine prevederilor legii, pe motiv că circumstanțele care au servit temei pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, au și fost considerate ca circumstanțe excepționale la aplicarea prevederilor art. 79 alin. (1) Cod penal, ceea ce este inadmisibil.

Astfel, Colegiul a constatat că instanța de fond nu a motivat stabilirea circumstanțelor excepționale ce permit aplicarea art. 79 Cod penal, în afară de aceasta inculpatul, deși a comis fapta incriminată din imprudență, totodată a pus în pericol circulația rutieră precum și viața și sănătatea participanților la trafic, cauzând și moartea Margaretei Gheorghită.

În cazul lui Mutruc Alexandru, circumstanțele la care s-a făcut trimitere, sunt împrejurări obișnuite care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și deci nu pot fi considerate ca excepționale. Ele se referă la circumstanțele atenuante, prevăzute de art. 76 Cod penal, după cum au și fost apreciate și reținute de instanța de fond. Alte circumstanțe, care ar putea fi apreciate ca excepționale, în cauza dată nu s-au constatat.

Ținând cont de cele indicate, precum și de circumstanțele ce țin de persoana inculpatului, Colegiul a considerat că restabilirea drepturilor lezate ale succesorului părții vătămate, care a cauzat decesul unei persoane în urma acțiunilor imprudente ale inculpatului, precum și echitatea socială și corectarea vinovatului poate fi atinsă numai prin numirea față de inculpat a unei pedepse cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport, pentru ca să fie conștientizate faptele comise de către inculpat și în așa mod să fie restabilită echitatea socială.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar în numele inculpatului declară avocatul Teleba Vladislav, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie menținută sentința instanței de fond.

În motivarea recursului, avocatul indică că inculpatul este angajat în calitate de administrator al SRL „Xxxxx”, are la întreținere părinții de o vârstă înaintată și necesită posedarea unui permis de conducere, aceasta fiind unica sursă de venit și întreținere a familiei. Totodată, inculpatul a recunoscut pe deplin vina în cele săvârșite și a contribuit la stabilirea adevărului, se caracterizează pozitiv, este fără antecedente penale și a recuperat prejudiciul material integral. Urmează a fi apreciată drept circumstanță excepțională și poziția expusă de succesorul părții vătămate care nu are careva pretenții față de inculpat.

5.1. Pe marginea recursului declarat, procurorul depune referință prin care solicită al respinge ca fiind vădit neîntemeiat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit textului recursului, avocatul invocă că temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct.10) Cod de procedură penală și anume, că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse*

individualizate contrar prevederilor legale, însă Colegiul consideră că acest temei nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, în acest sens menționând următoarele.

Colegiul reține că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, dar critică decizia instanței de apel numai cu referire la pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport aplicată inculpatului.

După cum s-a menționat mai sus, Colegiul penal consideră că temeiul pentru recurs semnalat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilită conform sancțiunii articolului incriminat.

Așa cum stipulează doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Astfel, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Colegiul consideră că la stabilirea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport inculpatului, instanța de apel corect a menționat că aceasta nu a fost aplicată de către instanța de fond în lipsa unor motive legale și de fapt, fiind interpretate în mod greșit și eronat normele de drept

penal, procesual-penal ce țin de aplicarea pedepsei complimentare și individualizarea pedepsei, precum și practica judiciară în acest sens.

Este de menționat și faptul că sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal incriminat inculpatului, pe lângă pedeapsa principală sub formă de închisoare, prevede obligatoriu și privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport drept pedeapsă complementară. Deși art. 79 Cod penal prevede că aceasta poate să nu fie aplicată de către instanța de judecată, totuși Colegiul consideră că la caz lipsesc circumstanțele excepționale ce ar permite acest lucru, or circumstanțele la care s-a făcut trimitere în sentința instanței de fond în vederea neaplicării pedepsei complimentare inculpatului, sunt împrejurări obișnuite care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și deci nu pot fi considerate ca excepționale, ele referindu-se la circumstanțele atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal. Nu poate fi reținută drept circumstanță excepțională necesitatea posedării de către inculpat a unui permis de conducere ca fiind singura sursă de venit și întreținere a familiei acestuia, expuse de către avocat în recursul său, or acest fapt nu constituie o circumstanță ce are un caracter special și micșorează esențial gravitatea faptei și consecințelor ei, circumstanțe care de fapt în speță lipsesc.

Din aceste considerente se conchide că, în cauză nu s-a comis eroarea de drept prevăzute în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală la care se face referință de către recurent, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în limitele legii, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Teleba Vladislav în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 martie 2018, în cauza penală în privința lui Mutruc Alexandru, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 29 august 2018.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun